

REGELVERK FOR FENOTYPETESTING AV KJØTTFE I NORGE

Testomgangen 2011-2012

TYR

Hamar, juni 2011

Innholdsfortegnelse

1	Fenotypetestens formål	3
2	Aktuelle testkandidater	3
3	Påmelding	4
4	Besiktigelse og uttak til test	4
5	Forberedelse før inntransport	4
5.1	Uttak til test.....	4
5.2	Forbehold	5
5.3	Klargjøring	5
6	Inntransport	5
7	Ankomst	5
7.1	Registreringer.....	5
7.2	Tilvenningsperiode	5
7.3	Helsekontroll og vaksineringer	5
8	Testregime	6
9	Registreringer	6
9.1	Lineær kåring	8
10	Uttak etter endt test.....	9
11	Bonuser	9
11.1	Seminbonus	9
11.2	Elitebonus	9
12	Eierskap.....	10
12.1	Selge oxen til TYR.....	10
12.2	Eie oxen selv	10
12.2.1	Veterinære pålegg.....	10
12.2.2	Forsikring	10
12.2.3	Avlereide okser og auksjon	10
12.2.4	Ikke auksjonsgodkjente okser	11
13	Vedlegg.....	12
13.1	Vedlegg 1	12

1 Fenotypetestens formål

Fenotypetesten er et organisert avlstiltak i TYRs nasjonale avlsarbeid på kjøttfe. Okser av raser med nasjonalt avlsarbeid settes under så like miljøforhold som mulig for å avdekke hva ved dyrs prestasjoner som skyldes dets gener for egenskapen.

Fenotypetesten er ett av flere organiserte tiltak i det norske avlsarbeidet på kjøttfe. De egenskapene TYR anser som de viktigste for en sunn og vellykket kjøttfeavl blir inkludert i de avlstiltakene det er mulig å registrere egenskapen. I fenotypetesten blir for eksempel fôrutnytting, grovfôropptakskapasitet, slakteegenskaper, funksjonelt eksteriør, tilvekst og lynne vektlagt. Egenskaper som kalvingsevne, fødselsforløp og moregenskaper blir vektlagt i andre avlstiltak hvor det er mulig å registrere dette.

Fenotypetestens primære formål er å gi et best mulig grunnlag for uttak av seminokser som passer best inn i TYRs avlsmål for de ulike rasene. Som et biprodukt av avlstiltaket blir alle okser som tilfredsstiller minstekrav til å være et godt avlsdyr gjort tilgjengelig for naturlig bedekning. Disse "avlsgodkjente oksene" vil bidra med avlsmessig framgang for norsk kjøttfe da okser tatt ut til fenotypetest skal være bedre avlsdyr enn en gjennomsnittlig avlsokse. De "avlsgodkjente oksene" blir gjort tilgjengelig gjennom en auksjon etter endt testomgang.

Ut over å være et nasjonalt avlstiltak er Staur et viktig samlingspunkt, utstillingsvindu og motivasjonsfaktor for næringen. Deltagelse i test har stor betydning for markedsføringen av næringen, rasene og de enkelte avlsbesetningene.

2 Aktuelle testkandidater

Følgende krav må være oppfylt for at en oksekalv skal vurderes for test:

Krav	Beskrivelse
Rase	Oksekalven må være stambokførbar av en av rasene med nasjonalt avlsarbeid.
Fødselsdato	Oksekalven må være født mellom 1. januar og 7. april.
Registrering i Storfekjøttkontrollen	Oksekalven må være innrapportert i Storfekjøttkontrollen innen gjeldende frister. Antatt avstamning, fødselsvekt, fødselsforløp må være innrapportert før våravlsverdiregningen.
Fødselsforløp	Oksekalven skal være normalt/lett født og ikke ha for lav avlsverdi for egenskapene "Fødselsforløp, kvige" og "Fødselsforløp, ku". Flere raselag har satt nedre grense for avlsverdi for de to egenskapene. Se vedlegg 1.
Fødselsvekt	Oksekalven skal ikke ha for høy avlsverdi for "Vekstegenskaper, vekt ved 0 dagers alder". Flere raselag har øvre grense for korrigert fødselsvekt og avlsverdi for fødselsvekt. Se vedlegg 1.
Interessant avstamning	Før hver insemineringssesong lages oversikt over hvilke okser det ønskes sønner etter inn til fenotypetest. Avkom etter anbefalte fedre (og eventuelt kombinasjoner) vil bli prioritert inn til test. Oversikten over anbefalte fedre gjøres kjent på TYRs hjemmesider.
Stambokførbarhet	Kalvens far må være stambokført og mor må være stambokført eller stambokførbar. Ikke stambokførte mødre vil automatisk bli stambokført for oppdretters regning hvis oksekalven blir tatt ut til test.
Korrekt avstamning	Innrapportert avstamning må bekreftes gjennom avstammingskontroll. Kostnader knyttet til avstammingskontroll belastes oppdretter av oksekalven.
Avlsverdier	Oksekalven bør ha interessante/gode avlsverdier.
Besetningens helsestatus	Besetningen skal ikke være pålagt restriksjoner av helsemessig karakter eller hatt levendeimporterte (født i utlandet) dyr inn i besetningen siste tre år. Benyttet sæd eller embryo fra utlandet de fem siste år og levendeimporterte dyr de fem siste år skal være importert i henhold til KOORIMPs regelverk. Besetningen kan ikke ha ikke-KOORIMP-godkjent sæd på dunken.

Kontakt med andre dyreslag	Oksekalver er ikke aktuelle for test dersom det er geit i samme dyrehold eller på samme produsentnummer. Kontakt med geit kan gi positive reagenter for paratuberkulose.
Medlemskap i raselag	Innsetter må være medlem i respektive raselag.
Eventuelle særtillleggskrav	Det vises til raselagets egen avlsplan for eventuelle tilleggskrav.

3 Påmelding

Alle medlemmer i Storfekjøttkontrollen får tilsendt påmeldingsskjema for fenotypetest, enten på e-post eller i brev form.

Påmeldingsskjema returneres til TYR innen påmeldingsfristen. Ved påmelding skal det sendes med hårprøve av oksekalven for avstammingskontroll, samt skjema for avstammingskontroll der det står avmerket at saken gjelder "mulig testokse". Dersom det ikke er lagret biologisk materiale av mor eller far skal dette også sendes inn ved påmelding. Oppdretter kan reservere seg mot stambokføring av oksen dersom den ikke blir tatt ut til test. Oppdretter betaler da bare for avstammingskontrollen.

4 Besiktigelse og uttak til test

Med utgangspunkt i påmeldingene gjør raselagets avlsutvalg en første sortering ut fra avstamning og avlsverdier. Interessante kandidater etter første sortering vil bli besiktiget. Ved besiktigelse bør oksen være satt inn og veid eller målt (brystmål).

Siden oksene blir kjørt inn til Staur i tre puljer, vil alder ved besiktigelse variere noe. For testomgangen 2011-2012 gjelder dato for uttak til test følgende;

Pulje	Fødselsdato	Dato for uttak
Pulje I	01.01.2011-11.02.2011	08.07.2011
Pulje II	12.02.2011-11.03.2011	11.08.2011
Pulje III	12.03.2011-07.04.2011	08.09.2011

Kalver med fødselsdato innen aktuelt intervall skal være besiktiget før "Dato for uttak" for å være aktuell for test.

Alle som har meldt på dyr til test får tilbakemelding om oksen(e) blir tatt ut til test eller ikke. Det er mulig å følge uttaket på TYRs hjemmesider www.tyr.no

5 Forberedelse før inntransport

5.1 Uttak til test

Når en okse er tatt ut til test vil oppdretter få tilsendt informasjon fra TYR. Dette brevet inneholder informasjon om veien videre, samt veterinær helseattest, skjema for eierskap og brystmål/vekt og kontrakt dersom oksen skal være eid av oppdretter. Veterinær helseattest av testokse og mor skal fylles ut av veterinær og returneres til TYR. Kostnader knyttet til utskrivning av veterinær helseattest er oppdretter ansvar.

Veterinær helseattest, skjema for eierskap og vekt/brystmål og eventuell kontrakt for avlereid okse skal returneres til TYR i følgende uker:

Pulje	Fødselsdato	Innsending av skjemaer til TYR
Pulje I	01.01.2011-11.02.2011	Uke 28 og 29
Pulje II	12.02.2011-11.03.2011	Uke 33 og 34
Pulje III	12.03.2011-07.04.2011	Uke 37 og 38

5.2 Forbehold

Det tas forbehold om at det kan bryte ut sjukdommer i Norge etter at regelverket er vedtatt og som krever mer testing av aktuelle testokser.

5.3 Klargjøring

Oksen bør være avvendt og tilvendt kraftfôr (cirka 3 kilo). Avvenningsvekten skal rapporteres inn i Storfekjøttkontrollen av oppdretter. Oksen skal være øremerket etter forskriften og klippet under buken, langs ryggen og på lårene. Dersom oksen ikke er klippet som angitt må dette gjøres på Staur. Det trekkes da 500 kroner i oppgjøret til oppdretter (eventuelt legges til på testavgiften for avlereide okser).

Okser med hornanlegg skal avhornes innen gjeldende frister. For dårlig avhorna okser bør ikke sendes til Staur. Disse vil ikke bli satt inn i test, men slaktes.

6 Inntransport

Testoksene blir kjørt inn i tre puljer med fire ukers mellomrom ut fra oksens fødselsdato. Ingen okser forlater gården hvis en eller flere av følgende punkter ikke er i orden; godkjent veterinær helseattest, bekreftelse av at innrapportert avstamning er korrekt og eventuell signering av avtale for avlereid okse.

Tidspunkt for innkjøring av okser i 2010 er følgende:

Pulje	Fødselsdato	Innkjøringsuke
Pulje I	01.01.2011-11.02.2011	Uke 31
Pulje II	12.02.2011-11.03.2011	Uke 36
Pulje III	12.03.2011-07.04.2011	Uke 40

Geno organiserer inntransporten av okser. Oppdretter vil bli varslet om tidspunkt for henting et par dager før henting.

7 Ankomst

7.1 Registreringer

Ved ankomst Staur blir det kontrollert at korrekt okse har ankommet. Oksen blir øremerket med oksens bruksnummer på Staur.

Okser med hornanlegg som er for dårlig avhornet vil ikke bli satt inn i test. Disse vil bli slaktet hos Nortura. Avgjørelsen fattes av stasjonsveterinær.

Okser som er langt unna raselagets minstekrav til vekt vil også bli slaktet hos Nortura. Avgjørelsen fattes av Avlssjef i samråd med raselagets avlsutvalg. Slakteoppgjør tilfaller oppdretter av oksen uavhengig eierskap. Okser som var ønsket solgt til TYR vil ikke bli kjøpt inn, mens det ikke vil bli innkrevd testavgift for slike avlereide okser.

7.2 Tilvenningsperiode

Før oksene begynner i test skal de ha en tilvenningsperiode på stasjonen. Dette for å gi oksene mulighetene til å venne seg til miljøet på stasjonen (dyr, fôr og smittepress) og å bli ferdig vaksinert mot de sjukdommer det blir vaksinert mot. Okser som ankommer tom stasjon skal ha minst to ukers tilvenningstid på stasjonen før de begynner i test. Øvrige okser skal ha minst fire ukers tilvenningstid på stasjonen.

7.3 Helsekontroll og vaksineringer

I tilvenningsperioden blir følgende veterinær helsekontroller og behandlinger utført:

- BVD-kontroll
- Leukose- og paratuberkulosekontroll
- Blåtungeviruskontroll
- Snyltebehandling med Eprinex
- Vaksinasjon mot ringorm
- Vaksinasjon mot smittsomme luftveissjukdommer
- Innlegging av magnet mot kvast

8 Testregime

	Beskrivelse	Kommentar
Tidspunkt for teststart	Første torsdag etter 230 dagers alder	
Testlengde	147 dager	
Grovfôrtildeling	Etter appetitt	Utføring med TKS feed robot
Kraftfôrtregime	Differensiert mellom raser	Fastsettes av TYRs Avlsråd
Kraftfôrtype og -mengde	Fastsettes med bakgrunn i grovfôranalyse.	Fastsettes i samarbeid mellom TYRs administrasjon og Felleskjøpet Fôrutvikling

9 Registreringer

Følgende registreringer blir gjort på fenotypeteststasjonen:

Tidspunkt for registrering	Registrering	Egenskap	Enhet	Beskrivelse
Ved ankomst	Korrekt ID	Identifikasjon	Oppr.nr.	Kontroll av at korrekt dyr har ankommet stasjonen.
	Oppdretters forarbeid	Klipping	Ja/Nei	Om oxen var klipt under buk, langs rygg og på lår
		Avhorning	Ja/Nei	Om oxen var tilfredsstillende avhornet hvis hornanlegg
		Almenntilstand	Ok / ikke ok	Om oxen viste god almenntilstand ved ankomst
		Lynne	Ok / ikke ok	Vurdering av oksens lynne
	Vekt	Oksens vekt	Kg	Dyrets første registrerte vekt på stasjonen
Tilvenningsperioden	Sjukdomskontroll	Bovin Virusdiaré		Antistoff- og viruspåvisning
		Leukose- og paratuberkulosekontroll		Antistoffpåvisning
Ved teststart	Startvekt	Oksens vekt	Kg	Gjennomsnitt av vekt på teststartdagen, dagen før og dagen etter
Kontinuerlig i løpet av testen	Vekt	Oksens vekt	Kg	Brukes for mellomregninger til informasjon for å følge dyrene underveis i testen
	Kraftfôropptak	Mengde opptatt kraftfôr	Kg	

		Ant. FEm opptatt kraftfôr	FEm	Ant. kg kraftfôr * 0,93	
	Grovfôropptak	Mengde opptatt grovfôr	Kg		
		Ant. FEm opptatt grovfôr	FEm	Ant. kg grovfôr delt på forholdstallet "kg fôr per FEm" fra fôranalysen	
Ved testslutt	Sluttvekt		Kg	Gjennomsnitt av vekt på testsluttdagen, dagen før og dagen etter	
	Vurdering av klauver	Klauvvekst	mm	Klauvvekst	
		Avvik	Koder	Avvikskoder for klauver. Bilder skal tas av klauvene til dyr med avvikskoder.	
Ved 12-13 måneders alder	Lineær kåring	Hornstatus		Beskrivelse av dyrets hornstatus	
		Hold		Beskrivelse av dyrets hold	
		Kroppsfarge		Beskrivelse av dyrets kroppsfarge	
		Kropp	Overlinje	Poeng	Fra 1 (svai) til 9 (krum)
			Størrelse	Poeng	Fra 1 (liten) til 9 (stor)
			Krysshelning	Poeng	Fra 1 (vipp) til 9 (hellende)
			Krysslengde	Poeng	Fra 1 (kort) til 9 (lang)
			Kryssbredde	Poeng	Fra 1 (smal) til 9 (bred)
			Knokkelbygning	Poeng	Fra 1 (fin) til 9 (grov)
		Muskel	Bredde av bog	Poeng	Fra 1 (smal) til 9 (bred)
			Brystdybde	Poeng	Fra 1 (grunn) til 9 (dyp)
			Kam	Poeng	Fra 1 (smal) til 9 (bred)
			Lend	Poeng	Fra 1 (smal) til 9 (bred)
			Lårbredde	Poeng	Fra 1 (smal) til 9 (bred)
			Innerlår	Poeng	Fra 1 (manglende) til 9 (fyldig)
			Lårdybde	Poeng	Fra 1 (grunn) til 9 (dyp)
			Lårfylde	Poeng	Fra 1 (kort) til 9 (lang)
		Bein	Hasevinkel	Poeng	Fra 1 (rett) til 9 (krokett)
			Kodevinkel	Poeng	Fra 1 (myk) til 9 (steil)
			Hasestilling	Poeng	Fra 1 (kuhaset) til 9 (hjulbeint)
			Forstilling	Poeng	Fra 1 (utoverdreid) til 9 (parallell)
			Klauvsymmetri	Poeng	Fra 1 (større innerklauv) til 9 (større ytterklauv)
			Klauvvegg	Poeng	Fra 1 (bratte klauvvegger) til 9 (sterkt utgående klauver)
			Klauvform	Poeng	Fra 1 (sprikende klauver) til 9 (sakseklauver)
		Helhet		Poeng	Fra 1 (uharmonisk) til 9 (harmonisk)
		Avvikskoder		Kode	Eget kodesystem for ulike avvik
		Ultralydmåling	Ryggmuskeldybde	cm	Tykkelse på ryggmuskel
			Fettdybde	cm	Tykkelse på fettrand
			Dobbel fettrand?	Ja/Nei	Om dyret har dobbel fettrand

		Intramuskulært fett	%	Mengde intramuskulært fett	
		Levendevekt	Kg		
		Dato for ultralydmåling	Dato		
	Vitale mål	Brystomfang	cm		
		Krysshøyde	cm		
		Omdreier	cm		
		Mankehøyde	cm		
		Hoftebredde	cm		
		Krysslengde	cm		
		Testikkelomkrets	cm		
		Brystdybde	cm		
		Setebeinshøyde	cm		
		Dato for vitale mål	Dato		

9.1 Lineær kåring

Raselagene har vedtatt optimum for de ulike egenskapene for den enkelte rase. De er som følger:

	KROPP						MUSKELFYLDE							BEIN						Helhet		
	Overlinje	Størrelse	Krysshelning	Krysslengde	Kryssbredde	Knokkelbygning	Bredde av bog	Brystdybde	Kam	Lend	Lårbredde	Innerlår	Lårdybde	Lårfyde	Hasevinkel	Kodevinkel	Hasestilling	Forstilling	Klauvsymmetri *		Klauvvegg *	Klauvform *
Aberdeen Angus	5	7	7	9	9	3	7	9	9	9	9	9	9	9	6	5	8	9	5	6	5	9
Charolais	6	8	6	9	8	6	6	6	7	8	8	8	9	8	4	5	7	7	5	6	5	9
Hereford	5	7	5	9	9	5	7	7	9	9	9	9	9	9	6	5	9	9	5	6	5	9
Limousin	5	7	6	9	8	3	7	7	8	8	8	9	9	8	4	6	9	9	5	6	5	9
Simmental	6	8	5	9	8	5	6	6	9	9	8	9	9	9	4	7	9	9	5	6	5	9

* Optimum er ikke fastsatt ennå

Ut fra differansene mellom dyrets poeng og rasens optimumpoeng fastsettes det gruppepoeng for henholdsvis "Kropp", "Muskel" og "Bein". Disse tre settes videre sammen til samlesummen "Helhet". Gjennomsnitt 80 poeng for hver rase for de fire kategoriene. Poeng over 80 er bedre enn rasemiddelet, mens poeng under 80 er dårligere enn rasemiddelet.

10 Uttak etter endt test

Med utgangspunkt i resultatene på testen gjør raselagets avlsutvalg det endelige uttaket av seminokser, auksjonsgodkjente okser og ikke auksjonsgodkjente okser. Dette skjer etter at alle oksene av rasen er ferdig i test. Som utgangspunkt for utvelgelsen ligger Rangtallet som er satt sammen av flere egenskaper. Se tabell nedenfor.

Egenskaper som inngår i uttaket etter endt test (vektlegging av Rangtallet):

Egenskap	Beskrivelse	Vektlegging (i %)				
		Aberdeen Angus	Charolais	Hereford	Limousin	Simmental
Tilvekst	Gjennomsnittlig daglig tilvekst i testperioden (g/dag)	15	30	15	15	30
Grovfôropptak	Gjennomsnittlig daglig grovfôropptak i testperioden (FEm/dag)	25	15	25	25	15
Fôrutnytting	Fôrforbruk per kilo tilvekst i testperioden, korrigert for ulikt vedlikeholdsbehov *	25	25	25	35	25
Eksteriør	Samlepoenget "Helhet" fra lineær kåring	10	15	15	15	15
Ryggmuskeldybde	Størrelse på ryggmuskel	10	10	10	10	10
Marmorering	% intramuskulært fett i ryggmuskelen	10	5	5		5
Fettdybde	Tykkelse på fettrand	5		5		

* = (totalt antall FEm kraftfôr og grovfôr i test)-(0,8*0,0424*(gjennomsnittlig kroppsvekt)^{0,75})/(antall kilo tilvekst i test)

Rangtallet brukes som utgangspunkt for rangeringen. Slektskap, eksteriørmessige skavanker, negativt avvikende lynne eller negativ utvikling i avlsverdier kan gi omrangering i forhold til Rangtall.

For Aberdeen Angus og Limousin må okser oppnå minst 80 i Helhet for å bli seminokse.

Antallet seminokser per rase fastsettes slik at en sikrer store nok avkomsgrupper bak hver okse. TYR-eide auksjonsgodkjente okser blir solgt på auksjonen, mens TYR-eide ikke auksjonsgodkjente okser blir slaktet.

11 Bonuser

11.1 Seminbonus

Oppdrettere av okser tatt ut til semin får utbetalt 13 000 kroner i seminbonus dersom oksene fungerer normalt i semin og produserer tilstrekkelig antall doser til å kunne bli avkomsgransket.

11.2 Elitebonus

Eliteoksebonus utbetales innsetter med 100 kroner per inseminering av oksene på rasereine kyr av samme rase som oksene. Kyrne og insemineringene må være registrert i Storfekjøttkontrollen. Utbetalingen skjer etter hvert endt kalenderår. Ordningen med doseavhengig elitebonus gjelder for okser som sto i test fra og med testomgangen 1997-1998.

12 Eierskap

Okser som blir tatt ut til test kan enten selges til TYR eller eies av oppdretter mot en testavgift. TYR har alle seminrettigheter uavhengig eierskap. Oppdretter har krav på de ulike bonuser uavhengig eierskap.

Okser som sendes til slakt fra Staur blir slaktet hos Nortura i TYRs navn uavhengig eierskap.

12.1 Selge oxen til TYR

TYR betaler 16 000 kroner for okser som selges til TYR dersom oxen veier 300 kilo i korrigert 200-dagersvekt ved teststart. Avvik fra 300 kilo avregnes med +/- 40 kroner per kilo i avvik. Betaling skjer ikke ut fra korrigert 200-dagersvekt i Storfekjøttkontrollen da denne blir innrapportert hos oppdretter, men en korrigert 200-dagersvekt beregnet ut fra teststartvekt.

Aktive Avlsbesetninger og nye oppdrettere får 1000 kroner ekstra i innkjøpspris. For Limousin gjelder vilkår for Aktive Avlsbesetninger også hvis besetningen oppfyller kravene til Aktiv Avlsbesetning, men at seminandel omhandler både norsk og utenlandsk semin.

Oppdretter av TYR-eider okser har ikke forkjøpsrett på oxen etter endt test.

12.2 Eie oxen selv

Oppdretter kan velge å eie oxen selv. Oppdretter betaler da 2/3 av testavgiften TYR betaler til Geno per testa dyr. For testomgangen 2011-2012 er testavgiften for avlereide okser på 8500 kroner. Styret i TYR forbeholder seg retten til å gjøre små justeringer i forkant av hver testomgang. Aktive Avlsbesetninger har 1000 kroner i rabatt i testavgift. Innsetter bærer den økonomiske risiko knyttet til oksens prestasjoner og rangering.

Ved nødslaktning eller hvis oxen må tas ut av test før fullført test faktureres testavgift for det antallet dager oxen har stått i test (8500 kr / 147 dager x antall dager i test, evt. 7500 kroner for Aktive Avlsbesetninger).

Okser kan ikke under noen omstendighet tas hjem før avsluttet test.

12.2.1 Veterinære pålegg

Dersom stasjonsveterinær i løpet av testen ikke ser det dyreetisk forsvarlig å la oxen fortsette i test på grunn av helse skal oxen slaktes uansett eierskap. Det samme gjelder okser som viser lynne til fare for røkter. Disse vil bli slaktet umiddelbart.

Oksene slaktes hos Nortura og oppgjør går til eier.

12.2.2 Forsikring

Okser er ulykkesforsikret for inntil kroner 25 000 kroner så lenge de står i Genos varetekt. I dette ligger at oxen dør eller må avlives på grunn av sjukdom. Eventuell tilleggsforsikring er eiers ansvar.

12.2.3 Avlereide okser og auksjon

Avlereide okser som er innstilt som seminokser eller auksjonsgodkjente okser kan bys fram på TYRs auksjon mot 10 % av salgssummen.

Eiere av avlereide okser skal gi beskjed innen 48 timer etter at uttaket ved endt test er offentliggjort om de ønsker å selge auksjonsgodkjente okser på auksjonen (og om minsteprisen avviker fra TYRs standardminstepriser).

Minstepris opplyses før budgivning. Verken TYR eller auksjonarius er under noen omstendighet økonomisk ansvarlig for salgssummen som oppnås på auksjonen.

Okser som frambyes på auksjonen kan ikke trekkes før eller underveis i auksjonen, med unntak av når avlers minstepris ikke oppnås.

Dersom minstepris ikke oppnås faktureres et salær på 10 % av avlers minstepris. Innsetter har da ansvaret for å få oxen uttransportert fra stasjonen innen to uker etter auksjonen (gjelder ikke seminokser).

Avlereide auksjonsgodkjente okser og seminokser som ikke frambyes på auksjonen faktureres for en auksjonsavgift tilsvarende gjennomsnittlig auksjonsavgift for okser i aktuell oksekategori innen rasen (salgsokse eller seminokse). Eier er da ansvarlig for uttransport. Ved opphold ut over avtalt periode må innsetter betale kroner 200 per dag. Dette gjelder ikke hvis TYR/Geno er ansvarlig for forsinkelsen.

Auksjonssalær innkreves sammen med testavgift etter endt test.

Innkrevning av kjøpesummen organiseres av TYR. Beløpet overføres eier når kjøper har betalt kjøpesummen.

12.2.4 Ikke auksjonsgodkjente okser

Eiere av avlereide okser skal gi beskjed innen 48 timer etter at uttaket ved endt test er offentliggjort om "ikke auksjonsgodkjente okser" skal slaktes hos Nortura eller tas hjem.

Avlereide okser som av raselagets avlsutvalg ikke auksjonsgodkjennes på grunn av negativt avvikende lynne eller som har fått veterinærattest på at de ikke egner seg som avlsdyr kan ikke tas hjem av innsetter. Disse vil bli slaktet hos Nortura i TYRs navn. Slakteoppgjør tilfaller oppdretter.

13 Vedlegg

13.1 Vedlegg 1

De ulike raselagene har vedtatt maksimumsgrenser for fødselsvekt, avlsverdi for vekstegenskaper, vekt ved 0 dagers alder og minimumsgrenser for 200-dagersvekt for å være aktuelle for Staur.

Dersom okser blir kjørt inn til Staur og ikke oppfyller vektkravene til 200-dagersvekt risikerer den å bli slaktet. Vekten vil imidlertid bli sett opp mot hvor langt unna kravet oxen er og mot oksens avlsverdier for egenskapen.

	Max KF	Minimum K200
Aberdeen Angus	45	250
Charolais	55	320
Hereford	45	250
Limousin	47 *	280**
Simmental	55	310

* For Limousin er det faktisk vekt. IKKE korrigert vekt. Okser med faktisk vekt høyere enn 47 kg bør ikke tas inn til test, men ingen okser med faktisk vekt høyere enn 50 skal tas ut til test.
** Det bør tilstrebes K200 høyere enn 300

Aktuelle oksekalver bør ikke ha for høy avlsverdi for "Vekstegenskaper, vekt ved 0 dagers alder" (bør ikke overstige 105-107).

	Fødselsforløp, Kvige	Fødselsforløp, Ku
Aberdeen Angus		
Charolais		
Hereford		
Limousin	Minst 98 ***	Minst 98 ***
Simmental		

*** Eventuell dokumentasjon på foreldrenes avlsverdier i hjemlandet